

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ЕКОЛОГІЯ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

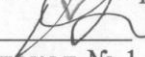
за спеціальністю 101 Екологія

галузі знань 10 Природничі науки

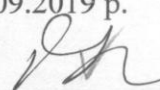
кваліфікація: доктор філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ РДГУ

Голова вченої ради

 проф. Р.М. Посто́ловський
(протокол № 1 від «31» січня 2019 р.)

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01.09.2019 р.

Ректор Посто́ловський Р. М.
(наказ № 18-01-01 від «31» січня 2019 р.)

Рівне – 2019 р.

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Керівник розробки

Д.б.н., проф. кафедри екології, географії та туризму Рівненського державного гуманітарного університету

 А.В. Лисиця
“ 16 січня 2019 р.

РОЗРОБЛЕНО

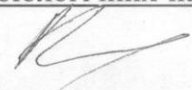
робочою групою Рівненського державного гуманітарного університету

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом ректора Рівненського державного гуманітарного університету
від 31 січня 2019 р. № 18-01-01
(Дата)

РОЗРОБНИКИ:

Лисиця Андрій Валерійович – доктор біологічних наук, професор кафедри екології, географії та туризму;

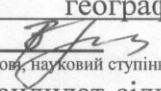
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь та вчене звання, посада)

Лико Дарія Василівна – доктор сільськогосподарських наук, професор, зав. кафедри кафедри екології, географії та туризму

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь та вчене звання, посада)

Мартинюк Віталій Олексійович – кандидат географічних наук, доцент кафедри екології, географії та туризму

:

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь та вчене звання, посада)

Портухай Оксана Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, географії та туризму

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь та вчене звання, посада)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма доктора філософії за спеціальністю 101 «Екологія» розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.; «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 р. № 3).

Стандарт вищої освіти відсутній. Освітньо-наукова програма діє до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти і розроблена робочою групою Рівненського державного гуманітарного університету у складі:

Керівник робочої групи (гарант освітньої програми):

Лисиця А. В., доктор біологічних наук, професор кафедри екології, географії та туризму.

Члени робочої групи:

Лико Д. В., доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології, географії та туризму;

Мартинюк В. О., кандидат географічних наук, доцент кафедри екології, географії та туризму;

Портухай О. І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, географії та туризму.

Профіль освітньої програми зі спеціальності 101 Екологія	
1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет, психолого-природничий факультет, кафедра екології, географії та туризму
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Галузь знань: 10 Природничі науки Спеціальність: 101 Екологія Освітня кваліфікація доктор філософії з екології. Degree in Higher Education: Doctor of Philosophy Specialty: 101 Ecology Gualification: Doctor of Philosophy (PhD) in the field of 10 Natural sciences in the specialty 101 Ecology
Офіційна назва освітньої програми	«Екологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний; 4 академічних роки; 240 кредитів ЄКТС, у тому числі освітня складова – 60 ЄКТС; наукова складова – 180 кредитів.
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	НРК України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня «магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська мова
Форма навчання	Очна (денна / вечірня), заочна
Термін дії освітньо-наукової програми	На строк навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://www.rshu.edu.ua/images/osvitni_programi
2 – Мета освітньої програми	
	Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців у сфері екології, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір, забезпечення набуття ними загальних та фахових компетентностей з розроблення і впровадження методології та методики дослідницької роботи, створення нових системоутворювальних знань та прогресивних технологій, розв'язання важливих наукових або прикладних проблем, що мають вагоме значення, формування здатності до здійснення науково-дослідницької діяльності, наукових дослідницьких проєктів, здатності демонструвати інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, а також здатності успішно здійснювати освітній процес у закладах вищої освіти.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область	Галузь знань 10 Природничі науки,

<p>(галузь знань, спеціальність)</p>	<p>Спеціальність 101 Екологія.</p> <p><i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> структура і функціональна організація екосистем; стійкість екосистем у просторі і часі, які можуть будуть використанні для прогнозування впливу екологічних чинників на їхні зміни.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> поглиблена фундаментальна, спеціальна професійна, педагогічна, практична підготовка спрямована на розв'язання актуальних проблем спеціальності «Екологія», в рамках яких можлива подальша наукова та викладацька орієнтація; розв'язання теоретичних і практичних питань пов'язаних із забезпечення сталого розвитку.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області включає:</i> комплекс дисциплін загальної і професійної підготовки, спрямований на проведення самостійної науково-дослідницької роботи, компетентнісне навчання екології у закладах вищої освіти.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, інструментальні, лабораторні, математичні та статистичні методи; освітні методики та технології, інформаційно-комунікативні технології, інтерактивні методики, тренінгові технології;</p> <p><i>Інструментарій та обладнання:</i> дидактичні засоби; технічне оснащення (мультимедійне та комп'ютерне забезпечення), методичне забезпечення, лабораторії і бази для проведення наукових досліджень та різних видів практики, сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти, які застосовуються у сфері екології.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма має академічну і прикладну орієнтацію, орієнтує на актуальні спеціалізації в розрізі спеціальності 101 Екологія, у межах яких можлива подальша наукова, науково-дослідна, науково-педагогічна та прикладна фахова діяльність.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Спеціальна освіта в галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 101 Екологія.</p> <p>При підготовці докторів філософії поєднуються освітні компоненти для фундаментальної та спеціальної підготовки науковців вищої кваліфікації, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі екології.</p> <p>Набуття необхідних дослідницьких навичок для наукової кар'єри та компетентностей для викладання спеціальних дисциплін в галузі природничих наук зі спеціальності 101 Екологія.</p> <p><i>Ключові слова:</i> екологія, популяції, угруповання, екосистеми, екологічні чинники, стійкість екосистем, система моніторингу.</p>
<p>Особливості та відмінності</p>	<p>Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців, володіння сучасними науковими та педагогічними технологіями для вирішення експериментальних і практичних завдань, практична екологічна підготовка, можлива академічна мобільність та стажування у навчальних закладах за кордоном.</p> <p>Освітньо-наукова програма спрямована на розвиток дослідницького потенціалу, сукупності загальних та фахових компетентностей здобувачів, передбачає підготовку доктора філософії з урахуванням особливостей регіону, де є більше 30</p>

	<p>ЗВО, Рівненська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України», декілька об'єктів природоохоронного фонду (заповідники, національні парки), у яких працюють випускники аспірантури РДГУ попередніх років). Відтак, потреба в кваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрах зумовлює доцільність ОНП.</p> <p>Особливість ОНП полягає в залученні здобувачів ступеня PhD у роботу природоохоронних організацій, національних парків, заповідників, наукових установ регіону.</p> <p>Підготовка аспірантів з екології в РДГУ здійснюється з 2004 р. Освітньо-наукова програма розроблена з врахуванням досвіду підготовки докторів філософії зі спеціальності екологія в університетах і системах інститутів НАН України, національних науково-дослідних університетах та підготовки наукових кадрів зі споріднених спеціальностей, а також провідних зарубіжних інституціях.</p>
4 – Працевлаштування випускників освітньої програми та продовження освіти	
Придатність до працевлаштування	<p>Працевлаштування у науково-дослідних установах, закладах вищої освіти, інших установах та організаціях, що здійснюють дослідження та/або підготовку фахівців у сфері екології, охорони довкілля та раціонального природокористування, а також розробляють екологічну політику та здійснюють екологічне управління.</p> <p>Робота за фахом у закладах вищої освіти, наукових установах (організаціях) тощо на посадах згідно з чинною редакцією національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010):</p> <p>2211.2 Еколог; Експерт з екології</p> <p>2310.2 Асистент; Викладач закладу вищої освіти</p> <p>2359.1 Молодий науковий співробітник (в інших галузях навчання); Науковий співробітник (в інших галузях навчання)</p>
Подальше навчання	<p>Підвищення кваліфікації в науково-дослідних інститутах НАН України та галузевих академій, провідних університетах та науково-дослідних центрах. Підготовка в докторантурі вищого навчального закладу (наукової установи), набуття додаткових кваліфікацій у системі вищої освіти дорослих.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Проблемно-орієнтований стиль навчання, спрямований на розвиток навичок застосування існуючих і генерування нових ідей та самостійного отримання глибоких знань, самонавчання. Лекції, семінари, практичні заняття, педагогічний практикум, самостійна робота з науково-методичною літературою, консультування із науковим керівником, викладачами, науковою спільнотою, робота над власним науковим дослідженням. Написання наукових статей, які презентують та обговорюють за участі викладачів та аспірантів. Підготовка дисертації.</p>
Оцінювання	<p>Екзамени, заліки, поточний контроль (семінари, практичні та лабораторні заняття, проекти, презентації), виступи на наукових конференціях, наукові публікації, публічний захист дисертації.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна	<p>Здатність розв'язувати складні комплексні проблеми у сфері</p>

компетентність	екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК 02. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК 03. Уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю.</p> <p>ЗК 04. Мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іношомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.</p> <p>ЗК 05. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, наполегливість у досягненні мети.</p> <p>ЗК 06. Соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень, відповідальність за навчання інших.</p> <p>ЗК 07. Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей, ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проектів.</p> <p>ЗК 08. Лідерство та здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації проектів.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК 01. Здобуття глибинних знань із спеціальності екологія, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>СК 02. Знання сучасних методів проведення досліджень в екології і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ.</p> <p>СК 03. Здатність ефективно застосовувати аналітичні методи при проведенні наукових досліджень.</p> <p>СК 04. Здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при розв'язанні науково-прикладних екологічних задач та проведенні досліджень.</p> <p>СК 05. Здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання з екології.</p> <p>СК 06. Здатність аргументувати вибір методу розв'язування</p>

	<p>спеціалізованої екологічної задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.</p> <p>СК 07. Здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для розв'язання експериментальних і практичних завдань з екології.</p> <p>СК 08. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>ПРН 01. Демонструвати глибоке знання передових концептуальних та методологічних основ природничих наук, що дає можливість переосмислювати та поглиблювати науку про навколишнє середовище.</p> <p>ПРН 02. Демонструвати володіння загальнонауковими концепціями сучасного природознавства. Здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.</p> <p>ПРН 03. Спланувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове дослідження, яке характеризується новизною, теоретичною і практичною цінністю та сприяє розв'язанню значущих проблем екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ПРН 04. Формулювати, досліджувати та вирішувати проблеми екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування із застосуванням наукового методу пізнання.</p> <p>ПРН 05. Самостійно розробляти інноваційні комплексні наукові проекти в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.</p> <p>ПРН 06. Застосовувати методи математичного і геоінформаційного аналізу та моделювання сучасного стану та прогнозування змін екосистем та їх складових. Застосовувати сучасні технології (у т. ч. інформаційні) у науковій та науково-педагогічній і еколого-просвітницькій діяльності.</p> <p>ПРН 07. Самостійно використовувати сучасне обладнання для проведення наукових досліджень у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ПРН 08. Спілкуватися, у тому числі іноземною мовою, в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування. Донести зрозуміло і недвозначно професійні знання, результати власних наукових досліджень, обґрунтування і висновки як у усній так і письмовій формі для різної аудиторії, як на національному так і на міжнародному рівні.</p> <p>ПРН 09. Виявляти лідерські якості, відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проектів. Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.</p> <p>ПРН 10. Реалізовувати право інтелектуальної власності на результати наукової і науково-технічної діяльності в рамках наукової етики.</p> <p>ПРН 11. Аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.</p> <p>ПРН 12. Вміння необхідні для викладацької діяльності за фахом, розуміння суті педагогічної діяльності, змістовної характеристики організації освітнього процесу у вищій школі та здатність брати участь в організації навчального процесу.</p> <p>ПРН 13. Аналізувати сучасні світові тенденції щодо глобальних екологічних проблем, а також сталого розвитку суспільства. Науково обґрунтовувати напрямки вирішення екологічних стратегій і задач України.</p> <p>ПРН 14. Знати та розуміти наукові підходи до обґрунтування стійкості екосистем до різних видів антропогенного впливу на них. Визначати тенденції динаміки змін у екосистемах при проведенні природоохоронних заходів.</p>	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній

	<p>процес, мають відповідну освіту, стаж науково-педагогічної роботи і рівень наукової та професійної активності, що відповідає державним вимогам.</p> <p>Професорсько-викладацький склад відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 347 від 10.05.2018). Усі працівники, які забезпечують спеціальність 101 Екологія, періодично підвищують свою кваліфікацію у науково-дослідних і навчальних установах України та під час закордонних стажувань.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	Відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Для забезпечення навчального процесу аспірантів використовується навчально-матеріальна база психолого-природничого факультету і Університету з наявним обладнанням та технічними засобами, а також лабораторії Дослідної станції епізоотології ІВМ НААН, Науково-технічна база заповідників і національних парків регіону, Рівненська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища РДГУ та авторських розробок професорсько-викладацького складу. Офіційний сайт РДГУ: http://rshu.edu.ua ; точки бездротового доступу Інтернет; наукова бібліотека, читальні зали РДГУ. Електронна бібліотека РДГУ: http://library.rshu.edu.ua ; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи з дисциплін; програми практик; 100% забезпечення навчально-методичними матеріалами з дисциплін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та вищими навчальними закладами й науковими установами України (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Рівненського державного гуманітарного університету: https://www.rshu.edu.ua/images/navch/pol_akadem_mob_2017.pdf).
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та зарубіжними навчальними закладами (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Рівненського державного гуманітарного університету: https://www.rshu.edu.ua/images/navch/pol_akadem_mob_2017.pdf).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

2. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Код	Семестр	Компоненти освітньої програми	К-сть	Форма
-----	---------	-------------------------------	-------	-------

дисципліни		(навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	кредитів	підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП				
1. Цикл загальної підготовки (19 кредитів)				
ЗП01	1	Філософія та методологія науки	4	Екзамен
ЗП02	2	Українська мова (лінгвістичний інструментарій наукових досліджень)	3	Залік
ЗП03	1, 2, 3	Іноземна мова	6	Залік, екзамен
ЗП04	2	Технологічні аспекти роботи над дисертацією	3	Залік
ЗП05	4	Управління науковими проектами	3	Залік
2. Цикл професійної підготовки (17 кредитів)				
НПП01	3, 4	Сучасні методи картографування екологічної інформації в ГІС	5,0	Залік, екзамен
НПП02	3, 4	Методики та методи екологічних досліджень	5,0	Залік, екзамен
НПП03	3	Методи обробки результатів наукових досліджень	3,5	Залік
НПП04	4	Методика викладання екології у вищій школі	3,5	Залік
Практична підготовка (9 кредитів)				
ПП	6	Педагогічна практика	9	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент			45	9 заліків, 4 екзамени
Вибіркові компоненти ОП (15 кредитів)				
ВПП01 / ВПП02	3, 4	Теорія експерименту в екології / Відновлення порушених природних екосистем	6,0	Залік
ВПП03 / ВПП04 / ВПП05	3	Радіобіологія та радіоекологія складних біологічних систем / Стратегія сталого розвитку / Методи контролю шкідливих речовин у зразках повітря, ґрунту, води та продовольчої сировини	4,5	Залік
ВПП06 / ВПП07 / ВПП08	4	Популяційна екологія рослин / Угрупування водних екосистем / Теоретичні основи природоохоронних технологій	4,5	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент			15	3 заліки
Загальний обсяг освітньої програми			60	12 заліків, 4 екзамени

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Проміжна та підсумкова атестації

Підготовка в аспірантурі Рівненського державного гуманітарного університету передбачає виконання здобувачем освітньо-наукової програми підготовки доктора

філософії та проведення власного наукового дослідження. У процесі підготовки докторів філософії використовують дві форми атестації: проміжну і підсумкову.

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом.

Відповідно до діючих нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та Рівненського державного гуманітарного університету підсумкова атестація випускників, які завершують навчання за освітньо-науковими програмами доктора філософії, є обов'язковою.

Проміжна атестація включає три модулі:

1. Теоретичний модуль.
2. Науково-дослідницький.
3. Практичний модуль.

1. Атестація за теоретичним модулем передбачає складання заліків та екзаменів відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю 101 Екологія. Проміжна атестація проводиться після завершення вивчення навчальної дисципліни з метою встановлення фактичної відповідності рівня теоретичної підготовки вимогам загальних та фахових компетентностей випускників аспірантури.

Технологія проміжної атестації включає такі технологічні етапи:

- розробка теоретичних питань науково-аналітичного характеру, комплексу ситуаційних або розрахунково-аналітичних та творчих завдань;
- проведення контролю;
- перевірка виконаних завдань;
- усне обговорення письмових відповідей на теоретичні питання, творчі завдання, результати виконаних ситуаційних задач, відповіді на додаткові запитання;
- оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей теоретичної підготовки здобувачів ступеня PhD відповідно до об'єктивних критеріїв.

2. Науково-дослідницький модуль відповідно до навчального плану передбачає проведення поточної атестації здобувачів ступеня PhD кожні півроку навчання. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотриманням графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи.

Здобувачі ступеня PhD проводять наукові дослідження відповідно до індивідуального плану наукової роботи, в якому визначаються зміст, терміни виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований термін попереднього захисту дисертації протягом років підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету рішення про відрахування здобувача ступеня PhD.

Здобувач ступеня PhD повинен виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри, факультету чи іншого підрозділу Рівненського державного гуманітарного університету, який уповноважений для цього Вченою радою.

3. Практичний модуль, відповідно до навчального плану, передбачає проведення виробничої педагогічної практики на третьому році навчання. Метою проміжної атестації за практичною складовою є контроль за виконанням індивідуального плану та набуття здобувачем ступеня PhD професійних навичок та вмінь на посаді викладача. Атестація за

практичним модулем здійснюється на підставі висновків комісії з проведення захисту виробничої педагогічної практики.

Підсумкова атестація здобувачів освітньо-наукової програми спеціальності 101 Екологія здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка відповідно до Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника та інших нормативно-правових документів.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності 101 Екологія, яка функціонує у закладі вищої освіти де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада закладу вищої освіти має право звернутися з клопотанням до іншого закладу вищої освіти (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності 101 Екологія.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення здобувачем власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури. Індивідуальний план наукової роботи має бути погоджений з науковим керівником. У цьому документі зазначені терміни, вимоги та форма запланованих і виконаних здобувачем дій, зарахованих до його проміжної атестації.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми доктора філософії є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, симпозіумах, наукових фахових семінарах.

5. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Рівненському державному гуманітарному університеті функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і

педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;

9) інших процедур і заходів.

Гарант освітньо-наукової програми

д. б. н., професор кафедри
екології, географії та туризм

А.В. Лисиця

Члени робочої групи:

д. с.-г. н., проф., завідувач кафедри
екології, географії та туризму

Д.В. Лико

к. геогр. н., доцент кафедри
екології, географії та туризму

В.О. Мартинюк

к. с.-г. н., доцент кафедри
екології, географії та туризму

О.І. Портухай

ІХ. Характеристика системи внутрішнього забезпечення якості підготовки здобувача третього рівня вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення вищим навчальним закладом якості вищої освіти складається з таких процедур і заходів, передбачених Законом України «Про вищу освіту»:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів рівня доктора філософії, науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах тощо;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів рівня доктора філософії.

Виконання зазначених вище процедур і заходів передбачено системою управління якістю освітньої діяльності університету, котра сертифікована УкрСЕПРО (сертифікат на систему управління якістю № UA 2.047.09517-15 від 31 грудня 2015 р.).

Керівник проектної групи:

д. б. н., професор кафедри екології, географії та туризм

А.В. Лисиця

Члени проектної групи:

д. с.-г. н., проф., завідувач кафедри екології, географії та туризму
к. геогр. н., доцент кафедри екології, географії та туризму
к. с.-г. н., доцент кафедри екології, географії та туризму

Д.В. Лико

В.О. Мартинюк

О.І. Портухай